

ใบความรู้ เรื่อง การผันวรรณยุกต์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การผันวรรณยุกต์
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การที่ภาษาไทยผันเสียงไล่เสียงได้ นอกจากจะทำให้มีคำใช้มากขึ้นแล้ว ยังทำให้ภาษาไทยไพเราะ เพราะระดับเสียงต่าง ๆ ของคำทำให้เกิดเป็นเสียงอย่างดนตรี การไล่เสียง สูง - ต่ำนั้นทำให้ความหมายเปลี่ยนไปด้วย เป็นการผันอักษรหรือผันวรรณยุกต์ซึ่งได้จัดระบบไว้อย่างดี ใช้อย่างไม่ยุ่งยากทั้งการเขียนและการอ่านเพียงแต่ต้องทำความเข้าใจระบบการใช้วรรณยุกต์เท่านั้น

คำว่า “ผันวรรณยุกต์” มีตำราหลายเล่มใช้ว่า “ผันอักษร” การผันวรรณยุกต์หรือการผันอักษร คือ การเปลี่ยนระดับเสียงของคำโดยใช้รูปวรรณยุกต์กำกับ เราเรียกคำที่ผันแล้วนี้ว่า “วรรณยุกต์มีรูป” คำที่ยังไม่ได้ผันจึงเรียกว่า “วรรณยุกต์ไม่มีรูป” ซึ่งก็คือคำที่เป็น “พื้นเสียง”

พระยาอุปกิตศิลปสาร (นิ่ม กาญจนาชีวะ ; ๒๔๗๔) อธิบายเรื่องจำแนกวรรณยุกต์เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. วรรณยุกต์มีรูป คือ วรรณยุกต์ที่ต้องใช้รูปวรรณยุกต์คือ ไม่ ‘ ’ ‘ ‘ ‘ ‘ บังคับข้างบน เช่น
ก่า ก้า ก๊า ก๋า, ข้า (ข้า,ค่า) คำ ดังนี้ เป็นต้น วรรณยุกต์มีรูปนี้มีแค่ ๔ เสียง คือ เอก โท ตรี จัตวา เท่านั้น เสียงสามัญไม่มี

๒. วรรณยุกต์ไม่มีรูป คือวรรณยุกต์ที่ไม่ต้องใช้รูปวรรณยุกต์บังคับข้างบนสังเกตเสียงวรรณยุกต์ได้ด้วยวิธีกำหนดตัวพยัญชนะเป็น สูง กลาง ต่ำ แล้วประสมกับสระ-พยัญชนะ อ่านเป็นเสียงวรรณยุกต์ได้ตามพวก เช่น คาง ขาก คาก คัก ขาง ดังนี้ เป็นต้น วรรณยุกต์ไม่มีรูปนี้มีครบทั้ง ๕ เสียง

ครบครันเรื่อง วรรณยุกต์
พิศศรี กมลเวช,๒๕๕๒

ตารางการผันวรรณยุกต์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การผันวรรณยุกต์
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

อักษร ๓ หมู่ ไตรยางศ์	เสียง					หมายเหตุ
	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา	
อักษรกลาง ก จ ฎ ฏ ด ต บ ป อ คำเป็น ผันได้ ๕ เสียง คำตาย ผันได้ ๔ เสียง	ปา -	ป่า กั๊ด	ป๋า กั๊ด	ป๊า กั๊ด	ป๋า กั๊ด	คำเป็น ฟันเสียงสามัญ คำตาย ฟันเสียงเอก
อักษรสูง ข ฃ ฌ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห คำเป็น ผันได้ ๓ เสียง คำตาย ผันได้ ๒ เสียง	- -	ข่า ขั๊ด	ข๋า ขั๊ด	- -	ขา -	คำเป็น ฟันเสียงจัตวา คำตาย ฟันเสียงเอก
อักษรต่ำ อักษรที่เหลือ ๒๔ ตัว คำเป็น ผันได้ ๓ เสียง คำตาย สระเสียงยาว คำตาย สระเสียงสั้น	คา - -	- - -	ค่า ค่าบ คะ	ค้า ค้าบ คะ	- ค่าบ คะ	คำเป็น ฟันเสียงสามัญ ถ้ารวมกับอักษรสูงจะผันได้ครบ ๕ เสียง เช่น คา ข่า ข๋า (ค่า) ค้า ขา คำตาย ฟันเสียงเอก

หมายเหตุ คำเป็น คือ คำที่มีลักษณะข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

๑. คำที่ประสมสระเสียงยาว ไม่มีตัวสะกด เช่น ตา มี หมู เมีย ตัว
๒. คำที่มีตัวสะกดในแม่ กง กน กม เกย เกอว เช่น คง กิน นม เนย แล้ว
๓. คำที่ประสมกับสระ อำ ไอ โอ เอา เช่น จำ ใจ ไป เอา

คำตาย คือ คำที่มีลักษณะข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

๑. คำที่ประสมสระเสียงสั้น ไม่มีตัวสะกด เช่น พระ दु แกะ
๒. คำที่มีตัวสะกดในแม่ กก กบ กด (แม่ กบฏ) เช่น จาก รถ ศพ

ใบงาน เรื่อง การผันวรรณยุกต์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การผันวรรณยุกต์
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ตอนที่ ๑ จงพิจารณาว่า คำต่อไปนี้มีเสียงวรรณยุกต์ใด เพราะเหตุใด

ตัวอย่าง ๑) แก้ว มีเสียงวรรณยุกต์ โท เพราะ ก เป็นอักษรกลาง รูปวรรณยุกต์ตรงกับเสียง

๒) พร้อม มีเสียงวรรณยุกต์ ตรี เพราะ พ เป็นอักษรต่ำ รูปวรรณยุกต์โทมีเสียงตรี

๑. เกี้ยว มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๒. ข้า มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๓. ไหน มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๔. วัง มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๕. เลื้อย มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๖. เฒ่า มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๗. แปร มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๘. อวน มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๙. พลัง มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๑๐. เปรี๊ยะ มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....

ตอนที่ ๒ จงพิจารณาว่า คำต่อไปนี้มีเสียงวรรณยุกต์ใด เพราะเหตุใด

ตัวอย่าง ๑) ชก มีเสียงวรรณยุกต์ ตรี เพราะ ช เป็นอักษรต่ำ คำตาย ประสมด้วยสระเสียงสั้น

๒) โชก มีเสียงวรรณยุกต์ โท เพราะ ช เป็นอักษรต่ำ คำตาย ประสมด้วยสระเสียงยาว

๑. เจือก มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๒. พจน์ มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๓. เทพ มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๔. รูป มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๕. โชค มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๖. งก มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๗. เช็ด มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๘. นับ มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๙. เพศ มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....
๑๐. น็อค มีเสียงวรรณยุกต์เพราะ.....

เฉลยใบงาน เรื่อง การผันวรรณยุกต์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การผันวรรณยุกต์
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ตอนที่ ๑ จงพิจารณาว่า คำต่อไปนี้มีเสียงวรรณยุกต์ใด เพราะเหตุใด

๑. เกี้ยว	มีเสียงวรรณยุกต์	ตรี	เพราะ	ก เป็นอักษรกลาง รูปวรรณยุกต์ตรงกับเสียง
๒. ข้า	มีเสียงวรรณยุกต์	ตรี	เพราะ	ข เป็นอักษรต่ำ รูปวรรณยุกต์โทเสียงตรี
๓. ไหน	มีเสียงวรรณยุกต์	จัตวา	เพราะ	น เป็นอักษรต่ำ ไม่มีรูปวรรณยุกต์เสียงจัตวา
๔. วัง	มีเสียงวรรณยุกต์	โท	เพราะ	ว เป็นอักษรต่ำ รูปวรรณยุกต์เอกเสียงโท
๕. เสื่อ	มีเสียงวรรณยุกต์	โท	เพราะ	ส เป็นอักษรสูง รูปวรรณยุกต์โทเสียงโท
๖. เฒ่า	มีเสียงวรรณยุกต์	โท	เพราะ	ฒ เป็นอักษรต่ำ รูปวรรณยุกต์เอกเสียงโท
๗. แปร	มีเสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เพราะ	ป เป็นอักษรกลาง รูปวรรณยุกต์ตรงกับเสียง
๘. อวน	มีเสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เพราะ	อ เป็นอักษรกลาง รูปวรรณยุกต์ตรงกับเสียง
๙. พลัง	มีเสียงวรรณยุกต์	ตรี	เพราะ	พ เป็นอักษรต่ำ รูปวรรณยุกต์โทเสียงตรี
๑๐. เปรี๊ยะ	มีเสียงวรรณยุกต์	โท	เพราะ	ป เป็นอักษรกลาง รูปวรรณยุกต์ตรงกับเสียง

ตอนที่ ๒ จงพิจารณาว่า คำต่อไปนี้มีเสียงวรรณยุกต์ใด เพราะเหตุใด

๑. เจือก	มีเสียงวรรณยุกต์	โท	เพราะ	ง อักษรต่ำ คำตาย ประสมด้วยสระเสียงยาว
๒. พจน์	มีเสียงวรรณยุกต์	ตรี	เพราะ	พ อักษรต่ำ คำตาย ประสมด้วยสระเสียงสั้น
๓. เทพ	มีเสียงวรรณยุกต์	โท	เพราะ	ท อักษรต่ำ คำตาย ประสมด้วยสระเสียงยาว
๔. รูป	มีเสียงวรรณยุกต์	โท	เพราะ	ร อักษรต่ำ คำตาย ประสมด้วยสระเสียงยาว
๕. โชค	มีเสียงวรรณยุกต์	โท	เพราะ	ช อักษรต่ำ คำตาย ประสมด้วยสระเสียงยาว
๖. งก	มีเสียงวรรณยุกต์	ตรี	เพราะ	ง อักษรต่ำ คำตาย ประสมด้วยสระเสียงสั้น
๗. เช็ด	มีเสียงวรรณยุกต์	ตรี	เพราะ	ช อักษรต่ำ คำตาย ประสมด้วยสระเสียงสั้น
๘. นับ	มีเสียงวรรณยุกต์	ตรี	เพราะ	น อักษรต่ำ คำตาย ประสมด้วยสระเสียงสั้น
๙. เพศ	มีเสียงวรรณยุกต์	โท	เพราะ	พ อักษรต่ำ คำตาย ประสมด้วยสระเสียงยาว
๑๐. น็อค	มีเสียงวรรณยุกต์	ตรี	เพราะ	น อักษรต่ำ คำตาย ประสมด้วยสระเสียงยาว